Fåglar i Västerbotten

Västerbottens Ornitologiska Förening

Årg 40 nr 1 2015

Innehåll

3 Ordförande har ordet. Jonas Gustafsson

4—8 Fågelrapport för södra Lappland 2014. Av Håkan Rune

9 Efter lång och trogen tjänst: Stort Tack Hans!

10—14 Fågellokaler i Västerbottens inland. Av Sture Gustafsson, Inga Olofsson, Håkan Rune och Per Hansson

15 Umeå fågelförening, Höstprogram 2015.

16 Skådarprofilen, Urban Lundström. Av Niklas Andersson.

17 Skådaren. En dikt av Sture Gustavsson.

Lokalföreningar / Lokala kontaktperssoner

Dorotea: Per-Anders Persson, Hökberget, 910 70 Dorotea, 0942—105 80

Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950—108 04

Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953—214 77

Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbacken 3, 914 96 Håknäs, 073—063 79 97

Norsjö: Henning Grahn, Berget 30, 935 91 Norsjö, 0918—102 63

Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934—400 65

Skellefteå Fågelförening: Urban Lundström, telefon 073-086 76 67

Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, Pl 673, 920 70 Sorsele, 0952—104 90

Storuman: Håkan Rune: Höjdvägen 7G, 923 31 Storuman, 0951—122 94

Umeå fågelförening Per Hansson: Box 22, 918 03 Holmön 070-3708474

Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940—201 57

Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5 922 00 Vindeln 0933—614 14

Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070—651 73 98

Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941—665 18

Framsida: Törnsångare. Foto Eskil Nygren.

Baksida: Björktrast. Foto Eskil Nygren.

Ordförande har ordet

Jonas Gustafsson

Jag heter Jonas Gustafsson och är VOFs nya ordförande. Jag har suttit med i styrelsen under många år där jag försöker fokusera på jobbet med fågelskydd. VOF skriver en hel del remisser om tex vindkraftsanläggningar och vägarbyggnationer.

Jag arbetar på Umeå universitet, SLU, och Enetjärn natur där sysslar jag mycket med inventeringar av olika slag. Allt från växter till smådäggdjur och fåglar. När det gäller fåglar är det mest kungsörn, men även våtmarksfåglar, skogshöns, och mer allmänna fågelinventeringar. Mycket av detta görs för att utreda om vindkraft går att bygga, utan att alltför mycket påverka fåglarnas chanser att överleva och finna föda. Förutom detta har jag bla jobbat med en telemetristudie för att ytterligare utöka förståelsen för hur kungsörnar påverkas av vindkraft.

På min fritid försöker jag hinna med att ringmärka fåglar i Umedeltats fältstations regi och dessutom spelar jag bridge (kortspelet). Däremot "fågelskådar" jag inte speciellt mycket eller räknar kryss, mitt fågelintresse hinner jag med under arbetet.

Många av er har kanske undrat varför det ännu inte kommit något nummer av fåglar i Västerbotten (FiV) under 2015. Detta nummer borde redan ha varit ute i början av året. En av anledningarna är att vi (redaktör: Lars Berggren) inte har fått in tillräckligt med material för att kunna släppa ett helt nummer. Ni förstår nog att vi inte kan ha avlönade professionella journalister som skriver i tidningen. Vi kanske borde ha legat på mer för att få in artiklar, men efter att ha gjort detta i många år finns inget större engagemang kvar. FiV har varit den enskilt största frågan under alla år som jag suttit i styrelsen.

Vi funderar nu på hur och om vi ska fortsätta med att ge ut FiV. Ska vi lägga ner tidningen? Ska vi minska antalet nummer (nu är det 4)? Ska vi tillåta att tidningen kostar betydligt mer (ofta går mer än alla intäkter från medlemsavgifter åt till tidningen) och avlöna någon att skriva artiklar? Den bästa lösningen känner vi ändå att är att fler medlemmar kan bidra med artiklar. Artikeln kan vara lång eller kort vetenskaplig eller en dikt. Har du ett fågelholksprojekt som du vill dela med dig av eller har du varit på en fågelresa (i Västerbotten eller på någon avlägsen del av världen)? Varför inte dela med dig och inspirera andra.

Skriv gärna om din åsikt på vofstyrelsen@gmail.com eller skicka in en artikel.

Ha en trevlig sommar, med många fågelupplevelser.

Fågelrapport för södra Lappland 2014

Av Håkan Rune

Efter en normal vår blev sommaren varmare än normalt. Hösten blev också varmare och senare än vanligt och fenologirekord slogs för bl.a. rödstjärt, bläsand, snösparv och sånglärka. Sorktillgången var bättre än förra året och ett flertal ugglehäckningar konstaterades (hornuggla 4, lappuggla 1, jorduggla 2 och hökuggla 12). Ingen information redovisas om de sällsynta häckfåglarna berguv, pilgrimsfalk och jaktfalk.

En ny art för Lycksele lappmark hördes, flodsångare, på tre lokaler. En ny art för Åsele lappmark noterades, taigasångare. Andrafynd gjordes av citronärla, svartpannad törnskata och ringand i Ly lpm, samt för smådopping i Ås lpm. Dessutom sågs en ny ras, dvärgkanadagås.

I rapporten redovisas arter med upp till fem fynd under året.

(DVÄRGKANADAGÅS)

Ly lpm: 1 ex Storån, Vindelälven, Sorsele k:n 26.8 (Bernt-Erik Nordenström)

Första fyndet i Lycksele lappmark av denna rymling.

SPETSBERGSGÅS

Ly lpm: 2 ex Skibbiken, Sorsele 15.5 (Bernt-Erik Nordenström)

3 ex Kristinebergsgruvans avfallsdammar 25.5 (Leif Bildström)

BLÄSGÅS

Ly lpm: 1 ex Västra Örträsk 13.4 (Per Hansson, Ulf Ricklund)

1 ex Örnäsvaken, Sorsele 23.4 (Bernt-Erik Nordenström)

1 2K Skibbiken, Sorsele 15.5 (Bernt-Erik BNordenström)

Fynd 10-12 i Lycksele lappmark.

FJÄLLGÅS

Ly lpm: 1-11 ex Ammarnäsdeltat 13.5-16.6 (Bernt-Erik Nordenström, Christer Olsson, Nils Karlsson m.fl.)

3 ex Tacksägelseholmen, Nyåker, Sorsele k:n 15.5 (Bernt-Erik Nordenström)

2 par Ström, Jovattsdalen 17.5 (Håkan Rune)

Ås lpm: 3 ex Malgonäskorsningen, Laxbäcken 15-16.5 (Inga Olofsson, Tomas Nybrand)

(MANDARINAND)

Ås lpm: 2 hannar Stalon 23.5 (Isak Vahlström, Inga Olofsson)

Nionde fyndet i Åsele lappmark.

SNATTERAND

Ly lpm: 1 hanne Nölviken, Malå 24.4 (Jari Kaltiala, Leif Bildström)

ÅRTA

Ås lpm: 1 hanne Vojmåbron, Bäsksele 26.4 (Isak Vahlström, Inga Olofsson, Håkan Rune)

1 par Laxbäcken 6.6 (Mattias Nordlund)

Fynd 7-8 i Åsele lappmark.

Ly lpm: 1 hanne Gammån, Laisan 26.4 (Albin Enetjärn)

1 par Akersviken, Sorsele 27-28.5 (Bernt-Erik Nordenström)

1 par Mariatjärn, Sorsele 28.5-10.6 (Bernt-Erik Nordenström, Leif och Kersti Östman)

BRUNAND

Ly lpm: 1 hanne Kvarnbäcken, Stensele 2-15.6 (Håkan Rune, Mattias Gimvall, Ulf Andersson m.fl.)

RINGAND

Ly lpm: 1 hanne Grustagstjärnen, Lycksele flygplats 9-11.5 (Torbjörn Karlsson, Henrik Wahlberg, Ulf Ricklund m.fl.)

Andra fyndet i Lycksele lappmark.

VAKTEL

Ly lpm: 1 sp Långsjöby 7-10.7 (Conny Dahnson, Daniel Westman m.fl.)

Nionde fyndet I Lycksele lappmark.

SMÅDOPPING

Ås lpm: 1 ex Skansholm 5.1 (Inga Olofsson, Isak Vahlström)

Andra fyndet i Ås lpm.

Ly lpm: 1 ex Sorsele 16.6 (H-O Johansson)

1 ex Sörmyran, Vänjaurbäck 17-18.9 (Per Hansson, Ulf Ricklund)

Fynd 4-5 i Lycksele lappmark.

SKÄGGDOPPING

Ås lpm: 1 ex Vojmåbron, Dikanäs 13-19.8 (Inga Olofsson, Sture Gustafsson m.fl.)

Sjätte fyndet i Åsele lappmark.

BRUN GLADA

Ås lpm: 1 ex Lomsjö 6.5 (Christer Olsson)

Sjätte fyndet i Ås lpm.

Ly lpm: 1 ex Norra industriområdet, Sorsele 29.5 (Bernt-Erik Nordenström)

BRUN KÄRRHÖK

Ås lpm: 1 2K hona Bäsksele 27.4 (Isak Vahlström)

1 hona Älgsjömyran 31.5 (Karin Häggblad)

Ly lpm: 1 hona Blausjaure, Malå 17.5 (Jari Kaltiala)

1 hanne Ammarnäsdeltat 22.5 (Christer Olsson)

1 ex Byssträsk, Lycksele 24.6 (Henrik Wahlberg)

KUSTPIPARE

Ly lpm: 1 ex Östra Rusele 11.5 (Håkan Rune, Torbjörn Karlsson, Inga Olofsson)

SMÅSNÄPPA

Ly lpm: 8 ex Ammarnäsdeltat 22.5 (Bertil Brånin)

3 ex Grustagstjärnen, Lycksele flygplats 27.5 (Henrik Wahlberg, Torbjörn Karlsson)

SKÄRSNÄPPA

Ås lpm: 1 ex Gruvdammarna , Stekenjokk 18.6 (Per-Erik Holmlund)

2 upprörda ex Marsfjällskåtan 20-28.7 (Inga Olofsson, Isak Vahlström)

MYRSPOV

Ås lpm: 1 ex Stekenjokk, 19.6 (Lennart Andersson)

Åttonde fyndet i Åsele lappmark.

Ly lpm: 1 hanne Skibbiken, Sorsele 12.5 (Bernt-Erik Nordenström)

Sedd på två troliga häcklokaler i Ammarnäsområdet 14-15.6 (Emmanuel Naudot, H-O Johansson)

1-3 ex Blausjaure, Malå 25-27-7 (Leif Bildström, Jari Kaltiala, Alf-Rune Öberg)

BREDSTJÄRTAD LABB

Ly lpm: 1 1K Stenselebron 22.9 (Håkan Rune, Albin Enetjärn, Mattias Gimvall)

Tredje fyndet i Lycksele lappmark. Fyndet gjordes i samband med en invasion av arten längs Norr- och Västerbottenskusten.

HAVSTRUT

Ås lpm: 1 ad Fiskodlingen, Strömnäs, Malgomaj 5.1 (Isak Vahlström, Inga Olofsson)

1 ex samma lokal 31.8 (André Ahlberg)

Fynd 8-9 i Åsele lappmark. I Lycksele lappmark gjordes sex fynd under perioden 6.3-8.11

SKOGSDUVA

Ås lpm: 1 ex Stensvattnet, Gafsele 22.3 (Sven Gustafsson, Jacob Rudhe, Isak Vahlström m.fl.)

2 ex Laxtrappan, Laxbäcken 17.5 (Inga Olofsson)

TURKDUVA

Ås lpm: 1 ex Saxnäs 5.7 (Jonathan Johansson gm Tobias Hammarberg)

FJÄLLUGGLA

Ly lpm: 1 ex Vindelfjällens naturreservat 9.5 (Bernt-Erik Nordenström)

SLAGUGGLA

Ås lpm: 1 ex Björnlandets nationalpark 6.5 och 26.7 (Andreas Garpebring)

Ly lpm: 1 ex Ribbträsket, Kvarnbränna, Sorsele k:n 16.12 (Bernt-Erik Nordenström)

HÄRFÅGEL

Ås lpm: 1 ex Eldsjön, Flakamyran 1.7-21.8 (Martin Markusson)

1 ex Bergsjön 26-27.8 (Lasse Eriksson gm Christer Laggar)

Ly lpm: 1 ex Stensele 10.5 (Håkan Rune)

1 ex Tjulåvallen, Ammarnäs 17.9 (Lars Gustafsson)

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA

Ås lpm: 2 ex rast Risträsket, Risträsk 29.8 (Isak Vahlström)

1 ex Saxnäs 6.9 (André Ahlberg)

Fynd 8-9 i Ås lpm

Ly lpm: 1 ex Akersviken, Sorsele 26.5 (Bernt-Erik Nordenström)

1 ex Rankbäcksberget, Sorsele 27.8 (Bernt-Erik Nordenström)

1 ex Idbäcksheden, Sorsele 30.8 (Bernt-Erik Nordenström)

SKÄRPIPLÄRKA

Ly lpm: 1 ex Hällforsen, Lycksele 15.4 (Henrik Wahlberg)

CITRONÄRLA

Ly lpm: 1 hanne Hemavans flygplats 27.6 (Åsa Högberg)

Andra fyndet i Lycksele lappmark.

NÄKTERGAL

Ås lpm: 1 sj Vilhelmina reningsverk 7-9.6 (Håkan Rune, Ulf Andersson, Mattias Gimvall m.fl.)

1 sj Skinnmuddselet 7.6 (André Ahlberg)

Fynd 3-4 i Åsele lappmark.

SVART RÖDSTJÄRT

Ly lpm: 1 honf. Sågnäset, Storuman 6-9.4 (Daniel Westman, Håkan Rune, Ulf Andersson m.fl.)

GRÄSHOPPSSÅNGARE

Ly lpm: 1 sj Skarda, Örträsk 10-19.6 (Ulf Ricklund, Per Hansson, Torbjörn Karlsson m.fl.)

Femte fyndet i Ly lpm.

FLODSÅNGARE

Ly lpm: 1 sj Västra Örträsk 31.5-2.6 (Henrik och Rolf Wahlberg, Torbjörn Karlsson)

1 sj Skarda, Örträsk 9-12.6 (Torbjörn Karlsson, Gun-Inger Haglund, Leif Johansson m.fl.)

1 sj Brunträsk, Malå 12-14.6 (Leif Bildström, Alf-Rune Öberg)

Fynd 1-3 i Lycksele lappmark.

BUSKSÅNGARE

Ås lpm: 1 sj Nedre Malgonäs, Laxbäcken 7-17.6 (Inga Olofsson, Leif Johansson)

1 sj Latikberg 14.6 (Liss H Eriksson, Isak Vahlström)

1 sj Avaträsk 29.6-7.7 (Tore, Gustav och Johan Dahlberg)

1 sj Iliden, Storseleby 29.6 (Isak Vahlström)

Fynd 9-12 i Åsele lappmark.

Ly lpm: 1 sj Husbondliden 6.6 (Urban Grenmyr, Henrik Wahlberg)

Tredje fyndet i Lycksele lappmark.

TÖRNSÅNGARE

Ås lpm: Rönnäs, Malgomaj 9.6 (Jan Linder, Håkan Dimmer m.fl)

Ly lpm: 1 sj Knaften 12-13.6 (Kalle Källebrink, Eva Johansson, Per Hansson)

1 sj Öreälvsbron, Örtrsäk 12.6 (Kalle Källebrink, Eva Johansson)

LUNDSÅNGARE

Ly lpm: 1 sj Korpberget, Boksjöleden, Tärna s:n 7.6 (Bernt-Erik Nordenström, Rüdiger Kasche)

1 sj Bockträsk, Sorsele 11.6 (Urban Grenmyr)

1 sj Blomster-Lotta, Ammarnäs 21.6 (Göran Paulsson)

1 sj Yttervik, Tärnaby 21.6 (Håkan Rune)

TAIGASÅNGARE

Ås lpm: 1 ex Bräntkullvägen, Vilhelmina 22.9 (André Ahlberg)

Ny art för Åsele lappmark.

STJÄRTMES

Ås lpm: 2 ex Bullerforsen, Vilhelmina 5.7 (Sven Gustafsson)

Ly lpm: 1 ex Knaften 14.6 (Per Hansson, Ulf Ricklund, 4 ex 17.9 (Per Hansson)

8 ex Grundträskliden 1.11 (Sven Hyllienmark)

Ovanligt få rapporter, men intressant med två fynd under häckningstid

SVARTPANNAD TÖRNSKATA

Ly lpm: 1 hanne Rankbäcken, Sorsele 11.8 (Bernt-Erik Nordenström)

Andra fyndet i Lycksele lappmark.

STEGLITS

Ly lpm: 1 ex Malå 12-13.11 (Alf-Rune Öberg)

HÄMPLING

Ly lpm: 1 ex Blåviksjön 1.5 (Kjell Grankvist)

ORTOLANSPARV

Ås lpm: 2 sj Granliden, Tallsjö 10.6 (Roland Sjöquist)

Ly lpm: 1 sj Naturbetesraningen, Övre Saxnäs, Sorsele k:n 18.5 (Bernt-Erik Nordenström)

2 sj Genberg, Bratten 29.5-4.7 (Torbjörn Karlsson, Gun-Inger Haglund, Per Hansson m.fl.)

En brunglada iakttogs vid Lomsjö den 6.5 2014 av Christer Olsson. Vilket är det Sjätte fyndet av arten i Åsele lappmark.

Foto: Niklas Andersson

Efter lång och trogen tjänst: Stort Tack Hans!

Bertil Strömberg

Vid VOF's årsmöte i februari valdes Hans Bång att överlåta ordförandeklubban till någon annan – årsmötet valde Jonas Gustafsson som efterträdare. Tyvärr var det ingen av oss i styrelsen som var tillräckligt socialt kompetent för att ens ha införskaffat en blombukett till Hans som tack för lång och trogen tjänst i VOF. Vi bestämde dock att försöka kompensera detta med en liten present. En snidad fågel kunde kanske var något, men vilken? Kontakter togs för att försöka utröna om Hans hade någon liten favorit. Lösningen blev något annat. Hans gamle vapendragare Jan-Erik Malmstigen lyckades den 27-28.5 1968 att i en havsvik vid Sörböle få syn på en ökenpipare – men den missade Hans trots att han hade stugan strax intill. Denna miss måste naturligtvis kompenseras någon gång! Mästersnidaren Vesa Jussila kontaktades och en ökenpipare beställdes – och Vesa levererade med imponerande snabbhet och resultat.

Stort Tack Hans!

PS. Som framgår i Olsson och Wiklunds *Västerbottens Fåglar* (1999) har senare tiders forskning, trots bildbevis, inte med fullständig säkerhet kunnat verifiera att det den gången i Sörböle rörde sig om en ökeenpipare snarare än en mongolpipare. Men vid beställningen till Vesa lutade vi på gångna tiders "säkra" observationer! DS.

Fågellokaler i Västerbottens inland

Sture Gustafsson, Inga Olofsson, Håkan Rune och Per Hansson.

För några år sedan skrev några skådare i inlandet om våra bästa fågellokaler. Meningen var att en ny bok om fågellokaler i Sverige skulle komma ut, men den rann ut i sanden. Stekenjokk och Ammarnäs saknas, men beskrivningar av dessa lokaler har nyligen kommit ut i Magnus Ullmans bok "Här tittar vi på fåglar".

Älgsjömyran

Lokaler myren, där ett fågeltorn är byggt 2003. Sjön, d v s det som är kvar av Älgsjön efter utdikning. Den lokalen har en öppen vattenspegel hela sommaren.

Historik m m Älgsjön är en sjö som utdikats i tre omgångar för att få slåttermarker, den senaste dikningen skedde 1940. Total myrareal 250 ha och vattenspegeln vid högsta vattenstånd ca 140-150 ha, vattenspegel på sensommaren ca 9 ha. Det rikaste fågellivet upplever du under vår-försommar.

Fåglar karaktärsarter är bl.a. sångsvan, bläsand, kricka, gräsand, knipa, enkelbeckasin, gluttsnäppa, grönbena, småspov, storspov och gulärla.

Under maj månad observeras ofta sädgås, stjärtand, salskrake, svarthakedopping, blå kärrhök, pilgrimsfalk, brushane, dvärgbeckasin och svartsnäppa.

Vid sjön häckar bl.a. sångsvan, kanadagås, storlom, svarthakedopping och trana.

Under sommaren födosöker fiskgjuse, lärkfalk, skrattmås, fiskmås och tornseglare över hela området. Även sävsångare, ärtsångare och med mycket tur törnsångare kan förgylla din vistelse vid Älgsjömyran!

Tillfälligt har observerats grågås, smålom, brun kärrhök, större skrikörn, vattenrall, dubbelbeckasin, dvärgmås, mindre hackspett och blåhake.

Drygt 90 arter är rapporterade från området.

Vägbeskrivning med utgångspunkt från Åsele kör du väg 92 mot Umeå. Vid Älgsjö tar du väg 365 mot Lycksele, efter 2 km svänger du vänster in på Tegelbruksvägen (en skogsbilväg) kör 700 m tills du kommer till skylt "Fågeltorn". Stigen från skogsbilvägen är c:a 300 m.

Vill du besöka sjön kör du Tegelbruksvägen ytterligare 4,4 km tills du kommer till en stor vändplan. Vid vänstra kanten av vändplanen hittar du en traktorväg/ skoterled som är snitslad.

En promenad på ca 500 m i huvudsak över myrmark. Vid sjön hittar du ett älgtorn som rymmer max två personer.

Skådartips Cirka 200 m före Tegelbruksvägen, från Åsele räknat, efter väg 365, finns en parkeringsficka där du kan "slöskåda" från bilen i myrens längdriktning. Rekommenderas inte på eftermiddag – kväll då det blir besvärande motljus.

I strandskogen runt myren och sjön kan du ofta träffa på tjäder, spillkråka, större hackspett, lavskrika och videsparv..

Vid parkeringen till fågeltornet finns på höger sida en tall med ett hål av spillkråka, där tittar ofta pärlugglan ut. Vissa år har knipan lagt beslag på hålet.

Väster-Stormyran

Ingress:

Väster-Stormyran är en av inlandets mest intressanta fågelmyrar, inte minst för att det finns goda chanser på flera arter ugglor och rovfåglar. Att den dessutom ligger nära Alsberget med sina fina granurskogar gör inte saken sämre.

Fåglar: Under häckningstid ses regelbundet bl.a. svarthakedopping, bivråk, blå kärrhök, kungsörn, stenfalk, brushane, svartsnäppa, smalnäbbad simsnäppa, dvärgbeckasin, dvärgmås (häckar sedan några år), hökuggla, sparvuggla, tretåig hackspett, varfågel och videsparv. Tallbit ses mest i april och oktober.

Tillfälligt: Gråhäger, pilgrimsfalk, myrsnäppa, trädkrypare, bändelkorsnäbb.

Vägbeskrivning: Väg 360 mot Vilhelmina. Strax nordväst om Vinliden tar man vänster mot Norrvik. Efter ca 5 km ligger myren på högra (norra) sidan av vägen. Ställ bilen längs vägen och gå ut på myren. Ett alternativ är att ta höger in på Alslundsvägen och från denna gå fram till myren.

Skådartips: Myren är ofta väldigt blöt i de mellersta delarna. Bästa sättet att ta sig fram är längs kanterna.

Tretåig hackspett hittas säkrast i kvarvarande äldre skog längs Alslundsvägen.

För att nå närliggande Alsberget fortsätter man vägen mot Norrvik. I byn Lillgoliden tar man av till höger.

Strax innan man når Väster-Stormyran kan man svänga till vänster in på Hembergsvägen. Denna skogsbilväg bjuder ofta på arter som tjäder, blå kärrhök, hökuggla, sparvuggla och tretåig hackspett.

Ruseleområdet

Här beskrivs Rusele, Nya Rusele, Östra Rusele och närliggande Kattisavan.

Ingress

Umeälven är en naturlig sträckrutt och under vårarna och vissa höstar rastar stora mängder fåglar längs älven på väg mot myrarna och fjällen längre västerut. Detta gäller framför allt vadare och andfåglar. Flera lämpliga rastplatser ligger nära varandra i detta område.

Fåglar våren: Rastande änder och vadare ibland i stora antal från mitten av april och en månad framåt. Typiska arter är sångsvan, sädgås, bläsand, kricka, stjärtand, salskrake (upp till 20 ex samtidigt), gråhakedopping, svarthakedopping, ljungpipare, brushane, mosnäppa, myrsnäppa (enstaka ex), svartsnäppa, gluttsnäppa, dvärgmås och gulärla. Gråhäger, strandskata och ringtrast ses nästan årligen på båda lokalerna.

Tillfälligt:

R: Spetsbergsgås, blåsgås, snatterand, amerikansk kricka, årta, skedand, svart

stork, skedstork, brun kärrhök, lärkfalk, pilgrimsfalk, rörhöna, tjockfot, kustpipare,mindre strandpipare, småsnäppa, spovsnäppa, myrspov, rödstrupig piplärka, lappmes och hämpling.

K: Spetsbergsgås, grågås, mandarinand, snatterand, årta, skedand, mindre strandpipare, småsnäppa, dvärgbeckasin, rödspov, havstrut, turkduva, större piplärka, härmsångare, nötväcka, bändelkorsnäbb och stenknäck.

Vägbeskrivning

E12 från Lycksele. Till Kattisavan är det ca 30 km och till Rusele 40 km.

I Kattisavan ställer man lämpligast bilen i närheten av campingen och affären. Härifrån är det nära till fina stränder på båda sidor av E12. Ett nybyggt fågeltorn kan lätt nås från E12.

I Blåviksjön är det skyltat till Rusele. Ett första stopp kan man göra vid bron över Umeälven. Efter bron kör man till höger vid andra avfarten vid några brevlådor mot ett område som kallas Nya Rusele. Kör vägen till den delar sig. Ställ bilen här och promenera ner till rastkojan vid älven. Här kan man komma fåglarna riktigt nära om man har tur och är försiktig. Ett fågeltorn finns, men är relativt svårtillgängligt, lågt och inte helt rätt placerat. Nästa stopp kan göras några km västerut. Kör till höger vid gul skylt som visar Rusele. Följ grusvägen förbi ett jordbruk ner till en ny rastkoja intill gamla skolan. Här finns intressanta stränder att undersöka. Ytterligare en bit österut efter en bro kör man till höger vid en gul skylt till Östra Rusele. Härifrån kan man under våren få en annan vinkel över de rastande fåglarna i Rusele och ofta också upptäcka fåglar som är skymda från de andra platserna.

Skådartips: Tre byar längs E12 med liknande biotoper som Rusele kan vara värda ett stopp, Betsele, Åskilje och Gunnarn.

Även centrala Lycksele, med Gammplatsen och Hällforsen är värt att studera närmare, liksom fälten i närheten av flygplatsen, framför allt under våren.

Rödingsnäset

Ingress:

Den sydligaste och mest lättillgängliga fjälltoppen av Artfjällsmassivet innehåller både en intressant fågelfauna och växtflora (bl.a. endemisk brudkulla) och är väl värd besväret att besöka.

Vägbeskrivning: Området nås från E12. Strax norr om Hemavan tar man vänster mot Rönäs (15 km). Rödingsnäset kan nås från två håll. A: Ställ bilen vid Ruttjebäcken just när man kommit in i byn Rönäs. Gå längs denna bäck en dryg km uppströms på västra sidan och gå sedan uppför sluttningen till vänster. Inga stigar finns i området, så en karta är nödvändig.

B: Kör genom byn Rönäs tills allmänna vägen upphör. Gå ytterligare några km längs en väg som leder fram till några fritidshus. Sista biten när vägen svänger mot höger är den dålig och ofta fuktig. Härifrån går man upp på fjällsluttningen. Stigar finns, men är dåligt utmärkta och svåra att hitta. Denna väg till fjället är brantare och snårigare än alternativ A, men ger större utbyte för floraintresserade skådare.

Fåglar: Besöks lämpligast under juni-augusti då de flesta typiska fjällarter kan hittas med lite tur. Bland häckfåglarna märks dalripa, fjällripa, större strandpipare (rasen tundrae), fjällpipare, mosnäppa, skärsnäppa (på de högsta delarna, men hittas inte årligen), fjällabb (ej årligen), jorduggla (ej årligen), strömstare, blåhake, ringtrast, lappsparv och snösparv.

Tillfälligt: Alfågel, gråhäger (Rönäs), havsörn, duvhök, kungsörn, jaktfalk och dubbelbeckasin.

Skådartips: Bäst utbyte för skådaren är området runt de otaliga småtjärnarna. Fjällpipare och ringtrast hittas mest i de nordöstra delarna av fjället, skärsnäppa och fjällabb i de nordvästra. Riporna varierar i antal, men är möjliga att hitta lite varstans, dalriporna i björkskogen och fjällriporna på kalfjället. Den som vill stanna längre i området har otaliga andra fjälltoppar och dalar att besöka längre norrut i Artfjällsmassivet, som ytterst få ornitologer annars besöker. Inga leder finns i området.

Luspholmen och Badsjön

Ingress:

Luspholmarna är några holmar som sträcker sig norrut i sjön Storumans sydligaste spets. Samtliga holmar nås via en asfalterad väg. Dessa blir en naturlig rastplats för fåglar både vår och höst. Här finns också en fiskodling.

Inne i centrala Storuman i anslutning till campingen byggdes i samband med regleringen av sjön Storuman i slutet av 1950-talet en badsjö. Sjön slammade med åren igen och blev allt intressantare för rastande fåglar vår och höst. I början av 90-talet tömdes sjön på vatten och slammet grävdes bort. Efter detta ses inga större mängder av vadare längre, men de senaste åren har en viss förbättring skett.

Fåglar: Luspholmarna kan besökas från slutet av mars när de första gråtrutarna dyker upp till december, men bästa utdelningen är från april fram till första veckan i maj. Området gästas av rastande änder, måsar och vadare längs iskanterna, men antal och arter varierar med vattenståndet. Typiska arter är vigg, sjöorre, svarthakedopping, smålom, och storlom. Svartsnäppa, havsörn, silltrut, havstrut och vinterhämpling är årliga. Strömstare övervintrar intill hängbron. Till öarnas häckfåglar hör backsvalor och stare.

Badsjön blir sällan isfri förrän 10-15 maj och är bra fram till början av juni. Vissa dagar kan stora mängder änder, måsar och vadare av många arter rasta i och kring sjön. Lokalen är mest känd för vadare, inte minst smalnäbbade simsnäppor som brukar rasta ett par dagar runt 25.5. Dvärgmås är numera årlig. Kaja häckar i området. Besök i augusti-september kan ge en del vadare.

Tillfälligt:

L: Ejder, svartnäbbad islom, skäggdopping, smådopping (två gånger), storskarv (nästan årlig), rördrom, gråhäger (nästan årlig), vit stork, strandskata (nästan årlig), rosenmås, skogsduva, gråspett, skärpiplärka (2 ggr), svart rödstjärt, törnsångare, nötkråka, råka (flera fynd) och videsparv (flera fynd)

B: Fjällgås, vitkindad gås, mandarinand, snatterand, årta, bergand, mindre strandpipare, kustpipare, kustsnäppa, sandlöpare, småsnäppa, spovsnäppa, myrsnäppa, mindre gulbena, myrspov, roskarl, mindre hackspett (har häckat i närheten), rödstrupig piplärka, nunnestenskvätta, törnsångare, grönsångare och ortolansparv.

Vägbeskrivning till Luspholmen: E12 söderifrån. Vid bensinmack Bilisten i Storuman svänger du vänster och kör rakt fram ett par km fram till en hängbro. Här kan man ställa bilen för att få en första överblick över fågelläget. Efter besöket på holmarna kan campingområdet med Badsjön lätt nås via centrala Storumans enda grusväg, första vägen till vänster efter man har passerat Luspholmsbron.

Skådartips: Badsjön omges av en asfalterad gångväg. Från denna kan man lätt beträda den norra vallen av sjön, varifrån man får en bra överblick över flera stränder längs sjön Storuman.

Det är alltid värt att besöka området närmast fiskodlingen, då den kan ha dragit till sig någon intressant art som t.ex. storskarv och gråhäger.

En del av Luspholmarna som kan vara värda att besöka ligger vid hembygdsgården på Kåtaholmen. Följ skyltning dit, fortsätt förbi gården på en smal grusväg tills den tar slut. Härifrån har man en bra överblick över sjön.

Kör man vägen norrut tills den tar slut kommer man in i byn Luspholmen, som är en liten jordbruksby, med tidigt tinade fält.

När man ändå är i närheten är Stenselebron väl värd ett besök i april och maj. Bron nås via E12 vid norra infarten till Stensele. Tag av mot industriområdet och passera stallet. Kör ytterligare en dryg km. Här ses mest svanar, gäss, änder , lommar och doppingar.

Laxbäcken

Inledning

Laxbäcken är med sina underlokaler tornet, deltat, laxtrappan och fältet den lokal i Åsele lappmark där flest arter rapporterats, nämligen 142.. Fågelrikedomen är störst under vår och försommar.

Fåglar

Karaktärsarter, de flesta häckar i området, är kanadagås, bläsand, gräsand, knipa, storlom, svarthakedopping, trana, ljungpipare (upp till 250 rastande kan ses på fältet i mitten av maj), tofsvipa, brushane, storspov, gluttsnäppa, grönbena,

dvärgmås (häckningar är konstaterade både vid tornet och i deltat), skrattmås, sånglärka och gulärla.

Tillfälligt: Spetsbergsgås, fjällgås, vitkindad gås, gravand, snatterand, årta, blåvingad årta, skedand, brunand, alfågel, skäggdopping, gråhakedopping, storskarv, ägretthäger, strandskata, fjällpipare, småsnäppa, myrsnäppa, rödspov (rasen islandica), myrspov, roskarl, nötkråka och bändelkorsnäbb

Vägbeskrivning

Från Vilhelmina: Följ E45 3 km norrut, tag vänster mot Saxnäs och Klimpfjäll.

Efter 11,5 km är man framme vid bron över Laxbäcken.

För att komma till tornet: Kör över bron, tag vänster mot Rembacka, efter 500 m tag vänster vid postlådorna. Efter ytterligare 250 m i tvär vänsterkurva finns parkering på vänster sida. Följ skylten mot fågeltornet och gå längs orangemarkerad stig ca 500 m.

Deltat: Fortsätt från fågeltornsparkering rakt fram ca 1,3 km. Denna smala grusväg är inte plogad vintertid.

Till laxtrappan tar man sig genom att efter bron över Laxbäcken köra ytterligare 200 m mot Saxnäs. På höger sida finns en smal grusväg som går upp på dammen. Här kan man ställa bilen och sedan spana av Malgomajs stränder.

Till fältet kör man 1,3 km från Laxbäckenbron mot Vilhelmina. Sväng vänster mot Övre Malgonäs. Efter ca 200 m finns odlad mark på båda sidor av vägen. Mest fågel brukar ses på den vänstra sidan mellan ladugårdarna och vägen.

Skådartips:

Bäst utbyte ger ett besök alldeles efter islossningen, då det ännu är lågvatten.

Ett besök till tornet är inte alltid nödvändigt, eftersom de bästa områdena kan spanas av från bilvägarna.

Umeå FågelFörening

Höstprogram 2015

Umeå Fågelförening, UFF, är en lokalförening för medlemmar i Västerbottens Ornitologiska förening, VOF, bosatta i Umeå kommun. UFF bedriver aktiviteter kopplade till fåglar som riktar sig till såväl nybörjare som vana fågelskådare. Genom studiecirklar, utflykter, bildvisningar och föreläsningar m.m. sätter vi fokus på fåglarna.

Vill du veta mer om någon av våra aktiviteter eller om oss så tveka inte att höra av dig!

Hjärtligt välkomna!

Augusti

Ringmärkning flyttande fågel – söndag 16/8 kl. 08.00

T-vägen, Degernäs

Följ med ut och få närkontakt med slättmarkernas flyttande småfåglar. Under morgonen lär vi oss art-, ålders- och könsbestämning på en rad arter. De som vill får även chansen att hålla en liten 10-grams fågel i sin hand innan den fortsätter sin resa mot varmare trakter. En mycket uppskattad aktivitet för såväl barn som vuxna.
Ansvarig: Tomas Brodin – 070-2783570

September

Ringmärkning flyttande fågel – torsdag 3/9 kl. 18.00

Sundshålet - Stöcke

Denna kväll fokuserar vi på de fuktigare markernas flyttande småfåglar. Vi hoppas bland andra fånga fjällens näktergal, Blåhaken, och kanske även den mystiska Videsparven. De som vill får chansen att hålla en liten 10-grams fågel i sin hand innan den fortsätter sin resa mot varmare trakter. En mycket uppskattad aktivitet för såväl barn som vuxna.
Ansvarig: Tomas Brodin – 070-2783570

December

Glöggkväll – torsdag 10/12 kl. 18.30

EMGs fikarum – KBC, Universitetet

UFF bjuder på glögg och fika!

Traditionsenligt är alla sedan välkomna att visa ett axplock från sina fågel- eller naturfotografier.
Ansvarig: Anna Sundelin – 073-8487556

Januari 2016

Ume bird race – Datum kommer

Övrigt:

Har du ett önskemål om aktivitet eller kanske skulle vilja hålla i en exkursion till favoritstället eller visa bilder från senaste resan så är du hjärtligt välkommen att kontakta någon i styrelsen.
Andra synpunkter är även de välkomna.

Skådarprofilen

Niklas Andersson

Som nummer två i den här relativt nystartade serien lär vi oss känna Urban Lundström, från Skellefteå.

Född: 1977 i Skellefteå
Bor i: Nordmaling
Började skåda: I slutet av 1980-talet

Presentation (varför började du skåda?):
Hade en kompis vars pappa brukade ta med oss på fågelskådning hemma i byn. Dessutom åkte vi ibland ut och skådade på vårarna med familjen. Orrspel och brushanar var några av höjdpunkterna.
På högstadiet träffade jag likasinnade. Efter en period med mindre skådning tog jag åter upp skådningen igen i vuxen ålder.
Favoritlokal: Hembyn Boviken, norr om Skellefteå. Närheten till havet och ett varierat landskap gör att många arter kan påträffas. Inre delen av Boviksfjärden är en bra rastlokal för vadare och änder. I yttre havsbandet lönar det sig att spana efter vår- och höststräck. Ängarna uppe i byn kan bl.a. bjuda på trevliga "rovisar" och nattsångare.

Häftigaste fågelupplevelse:
7/10, 2006, Boviksbadet, Skellefteå. Stod och tubade på några rastande vadare. Då jag gick närmare flög en större piplärka upp ur gräset. Jag åkte vidare, men skådarkompisen Erik var kvar och letade. Några stugägare sa att det fanns en konstig fågel vid stranden - kanske var det den? Nej det var det inte! Det var en brednäbbad simsnäppa.

I min skådarmatsäck finns alltid: Kaffe och mackor

Mitt bästa skådartips:
Sträva efter ödmjukhet. Vi artbestämmer alla fel ibland. Döm inte dig
själv, eller andra, för det. Skåda vidare, du har alltid lärt dig nått nytt!

Skådaren

En dikt av Sture Gustavsson

Midsommarnattens ljus är klart
trastarna sjunga och stimma
örnarna sova i bo så rart
djupt under midnattstimma.
Skådaren vandrar sin tysta ban
tittar noga på både fur och gran
laven lyser vit på torraken
endast skådaren är vaken

Går där så lugnt invid bergets vägg
hoppas på att finna nästet
lyssnar och spanar, rister sitt skägg
snubblar och förlorar snart fästet
griper tag om en stadig rot
mossan blivit hal nedför liden
snart får han fäste med sin ena fot
genast infinner sig friden.

Drar sin hand genom yvigt skägg
grubblar i den sena timma
nu borde de ha kläckt sina ägg
men var ska jag boet väl finna
två adulta syntes flyga i mars
fjuppande högt över skogen
flögo ibland tars emot tars
till parning syntes redobogen

Går till sist intill klippans fot
vatten porlar i en liten ström
kliver fram runt sten och rot
då får han höra, som i en dröm
ljudet från tiggande ungar.
Ååh här är ni, vem kunde tro´t
"välkomna ni fåglarnas kungar!"

Midsommarnattens ljus är klart
trastarna sjunga och stimma
örnarna sova i bo så rart
gott intill morrontimma.
Glad vandrar skådaren mot sitt hem
klarat galant både liv och lem
laven lyser vit på torraken
endast skådaren är vaken.

Fåglar i Västerbotten

Utgiven av Västerbottens ornitologiska förening

Redaktionen

Lars Berggren 090 — 71 00 46 e-post larsberggren65@bredband.net

Niklas Andersson 070—388 63 53 idunarama@gmail.com

Mats Strandberg 076—200 33 48 mats.strandberg@degernas.se

"**Korrespondenter**"

Skellefteå: Urban Lundström: 073 — 0867667, e-post: urbanbirds@hotmail.com

VOF

Är en fristående länsförening under Sveriges Ornitologiska Förening. Lokala fågelföreningar finns i Skellefteå och Umeå. VOF arbetar för att främja fågelskydd och fågelstudier i Västerbottens län samt att öka kontakten mellan fågelintresserade i länet. Medlemskap löses genom att sätta in medlemsavgiften på föreningens plusgiro (12911—4). Avgiften är 200 kr. eller 35kr sdöd/familjemedlem (ingen tidning). Glöm inte namn och adress på inbetalningskortet. Samt att ange avsikten med inbetalningen.

VOF:s styrelse 2015

Kontakt styrelsen:
vofstyrelsen@gmail.com

Jonas Gustafsson (Ordförande)
Lundavägen 2, 903 20 UMEÅ
070—254 43 19

Jan Eriksson (Kassör)
Bertil Strömberg (Sekreterare)
Jan-Erik Wallin (Ledamot)
Agnes Eriksson (Ledamot)
Niklas Andersson (Ledamot)
Isak Vahlström (Ledamot)
Dag Österlund (Suppleant)

UFF:s styrelse

Kontakt styrelsen:
uffstyrelse@gmail.com

Per Hansson (Ordförande)
Box 22, 918 22 Holmön
070 —370 84 74

Tomas Brodin (Ledamot)
Anna Sundelin (Ledamot)
Niklas Andersson (Ledamot)
Marcus Östman (ledamot)

Innehåll

3 Ordförande har ordet. Jonas Gustafsson

4—8 Fågelrapport för södra Lappland 2014. Av Håkan Rune

9 Efter lång och trogen tjänst: Stort Tack Hans!

10—14 Fågellokaler i Västerbottens inland. Av Sture Gustafsson, Inga Olofsson, Håkan Rune och Per Hansson

15 Umeå fågelförening, Höstprogram 2015.

16 Skådarprofilen, Urban Lundström. Av Niklas Andersson.

17 Skådaren. En dikt av Sture Gustavsson.

Lokalföreningar / Lokala kontaktperssoner

Dorotea: Per-Anders Persson, Hökberget, 910 70 Dorotea, 0942—105 80

Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950—108 04

Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953—214 77

Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbacken 3, 914 96 Håknäs, 073—063 79 97

Norsjö: Henning Grahn, Berget 30, 935 91 Norsjö, 0918—102 63

Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934—400 65

Skellefteå Fågelförening: Urban Lundström, telefon 073-086 76 67

Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, Pl 673, 920 70 Sorsele, 0952—104 90

Storuman: Håkan Rune: Höjdvägen 7G, 923 31 Storuman, 0951—122 94

Umeå fågelförening Per Hansson: Box 22, 918 03 Holmön 070-3708474

Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940—201 57

Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5 922 00 Vindeln 0933—614 14

Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070—651 73 98

Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941—665 18

Framsida: Törnsångare. Foto Eskil Nygren.

Baksida: Björktrast. Foto Eskil Nygren.

VOF:s föreningskonto plusgiro 1 29 11—4

Bidrag till VOF:s fågelskyddsprojekt och till verksamheten på Stora fjäderägg och Umedeltats fältstation mottages med stor tacksamhet. Bidragen går oavkortat till aktuella projekt inom dessa verksamhetsområden. Bidrag kan sättas in direkt på kontot (ange ändamål) eller som tillägg vid betalning av medlemsavgiften.

